

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości – ministerstwo wiodące Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pod względem legislacyjnym: Arkadiusz Myrcha, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Pod względem merytorycznym: Maria Ejchart, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu <u>opiekun legislacyjny:</u> Monika Walewska, Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego e-mail: sekretariat.dl@ms.gov.pl; tel. 22 52 12 764 Stanisław Małecki, Departament Legislacyjny e-mail: Stanislaw.Malecki@ms.gov.pl; tel. 22 52 12 837 <u>opiekun merytoryczny:</u> Tomasz Kozłowski, Zastępca Dyrektora Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji e-mail: sekretariat.dwoip@ms.gov.pl; tel. 22 52 12 231	Data sporządzenia 2.09.2025 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w wykazie prac UD297
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

13 marca 2025 r. zostało zawarte porozumienie między stroną rządową a społeczną w sprawie zasad przyznawania świadczenia mieszkaniowego funkcjonariuszom Służby Więziennej. Zgodnie z porozumieniem wprowadzone zostanie powszechne świadczenie mieszkaniowe dla funkcjonariuszy Służby Więziennej. Jego wysokość będzie uzależniona od miejsca pełnienia służby.

Obecnie funkcjonariuszom służby stałej przysługuje prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której stale pełnią służbę, lub w miejscowości pobliskiej, a funkcjonariusze w służbie przygotowawczej mogą otrzymać kwatery tymczasową.

Funkcjonariuszowi w służbie stałej lokal mieszkalny jest przydzielany decyzją administracyjną uwzględniającą:

- brak lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której stale pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej;
- przydatność do służby, kwalifikacje zawodowe oraz staż służby w Służbie Więziennej;
- przeniesienie z urzędu do pełnienia służby w innej miejscowości, niebędącej miejscowością pobliską;
- zajmowanie kwatery tymczasowej w budynku jednostki organizacyjnej przeznaczonym na cele służbowe lub znajdującym się na terenie zamkniętym.

Lokal nie jest przydzielany, gdy funkcjonariusz:

- otrzymał pomoc finansową,
- posiada w miejscowości, w której pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej lokal mieszkalny w spółdzielni mieszkaniowej albo dom jednorodzinny lub dom mieszkalno-pensjonatowy albo lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość, odpowiadający co najmniej przysługującej mu powierzchni mieszkalnej;
- jego małżonek posiada lokal mieszkalny lub dom określony powyżej;
- w razie zbycia przez niego lub jego małżonka lokalu mieszkalnego lub domu, o którym mowa powyżej.

Funkcjonariuszowi przeniesionemu do służby w innej miejscowości, który w poprzednim miejscu pełnienia służby zajmuje przydzielony mu decyzją administracyjną lokal mieszkalny, może być przydzielony lokal mieszkalny na podstawie decyzji administracyjnej w nowym miejscu pełnienia służby, jeżeli zwolni zajmowany lokal mieszkalny w dotychczasowej miejscowości pełnienia służby albo zwróci przyznaną mu pomoc finansową.

Funkcjonariusz przeniesiony do pełnienia służby w innej miejscowości, który nie zwolnił lokalu mieszkalnego, oraz funkcjonariusz, który nie zwrócił pomocy finansowej, może otrzymać w nowym miejscu pełnienia służby kwatery tymczasową.

Funkcjonariusz delegowany do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości otrzymuje zakwaterowanie. Funkcjonariuszowi w służbie stałej, który spełnia warunki do przydziału lokalu mieszkalnego, a który lokalu tego nie otrzymał na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale, przysługuje pomoc finansowa na uzyskanie lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej albo domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, położonych w miejscowości pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej. W razie zbiegu uprawnień do pomocy finansowej z tytułu służby obojga małżonków świadczenie to przysługuje tylko jednemu z nich.

Pomoc finansową przyznaje się funkcjonariuszowi w wysokości 25% wartości lokalu mieszkalnego o powierzchni użytkowej 50 m². Wartość lokalu mieszkalnego, na podstawie której oblicza się wysokość pomocy finansowej, stanowi iloczyn 50 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego i ceny metra kwadratowego powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego, publikowanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, służącej wyliczaniu premii gwarancyjnej od wkładów oszczędnościowych na budownictwo mieszkaniowe dla posiadaczy oszczędnościowych książeczek mieszkaniowych. Pomoc finansowa podlega zwrotowi w przypadku zwolnienia funkcjonariusza ze służby przed upływem 15 lat służby w Służbie Więziennej, z wyjątkiem funkcjonariusza, który przed upływem tego okresu nabył prawo do renty inwalidzkiej Służby Więziennej. Do ustalenia kwoty pomocy finansowej podlegającej zwrotowi przyjmuje się kwotę przyznanego świadczenia waloryzowanego corocznie o średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, ustalony w ustawie budżetowej, w przypadku gdy obowiązek zwrotu powstał w latach następujących po roku przyznania pomocy finansowej. Na pisemny wniosek funkcjonariusza zwrot pomocy finansowej może nastąpić w ratach.

Funkcjonariuszowi w służbie stałej przysługuje równoważnik pieniężny z tytułu braku mieszkania, jeżeli:

- on sam lub jego małżonek nie posiada w miejscowości pobliskiej tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego lub domu;
- funkcjonariuszowi lub jego małżonkowi nie przyznano pomocy finansowej.

Wysokość równoważnika pieniężnego w 2025 roku wynosi 13,47 zł dziennie. Funkcjonariuszowi przysługuje corocznie równoważnik pieniężny za remont lokalu mieszkalnego lub domu zajmowanego na podstawie przysługującego mu lub jego małżonkowi tytułu prawnego. W przypadku funkcjonariuszy będących małżonkami uprawnionymi do równoważnika pieniężnego za remont albo do równoważnika z tytułu braku mieszkania, świadczenie to przysługuje tylko jednemu z nich; nie dotyczy to funkcjonariuszy przeniesionych z urzędu do pełnienia służby w innej miejscowości niebędącej miejscowością pobliską. Równoważnik pieniężny za remont nie przysługuje w razie zajmowania części lokalu mieszkalnego lub domu. Wysokość równoważnika pieniężnego w 2025 roku wynosi 572,09 zł.

W latach 2014-2023 zasób mieszkaniowy Służby Więziennej (lokale mieszkalne i kwatery tymczasowe) utrzymywał się na poziomie 430-450 lokali. Na koniec roku 2024 zasób mieszkaniowy Służby Więziennej wynosił około 380 lokali mieszkalnych i kwater tymczasowych. Powodem zmniejszenia się zasobu mieszkaniowego Służby Więziennej w zdecydowanej większości było uregulowanie stanu prawnego nieruchomości. Wiele lokali mieszkalnych było przydzielonych funkcjonariuszom w latach 50 i 60 ubiegłego wieku. Po zmianach ustrojowych w Polsce duża część nieruchomości stała się mieniem komunalnym. Gminy w zdecydowanej większości honorowały decyzje o przydziale lokali mieszkalnych wydawane przez organy Służby Więziennej. Jednakże z chwilą śmierci osób uprawnionych do zajmowania tych lokali gminy przejmowały je nie honorując dyspozycyjności Służby Więziennej nad tymi lokalami. Oprócz powyższego zdarzały się przypadki, że nieruchomości odzyskiwali spadkobiercy przedwojennych właścicieli. Dodatkowo ze względu na stan techniczny budynków, w których znajdowały się lokale mieszkalne gminy jako ich właściciele podejmowały decyzje o ich wyburzeniu.

Zastąpienie obowiązujących form wsparcia nowym świadczeniem mieszkaniowym jest wzorowane na analogicznym świadczeniu, które będzie należne funkcjonariuszom służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Zasady wprowadzenia nowego świadczenia mieszkaniowego były również konsultowane ze stroną społeczną, czego efektem było zawarcie porozumienia w dniu 13 marca 2025 roku pomiędzy Ministrem Sprawiedliwości i Dyrektorem Generalnym Służby Więziennej a stroną społeczną reprezentowaną przez Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa oraz Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” Służby Więziennej. Nie bez znaczenia pozostaje wypowiedź Prezesa Rady Ministrów z lutego 2025 roku traktująca o założeniach nowego świadczenia - wzorowanego na modelu stosowanym w Siłach Zbrojnych RP, mającego na celu dalsze wsparcie i profesjonalizację służb. Pozostawienie uprawnień mieszkaniowych w obecnym kształcie spowoduje znaczne dysproporcje w stosunku do innych

służb mundurowych, zmniejszy atrakcyjność formacji oraz brak możliwości zapełniania obecnych i przyszłych wakatów, co bez wątpienia wpłynie na bezpieczeństwo jednostek penitencjarnych.

Ponadto, obecne uprawnienie mieszkaniowe w postaci wypłaty pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego zaspokaja potrzeby mieszkaniowe w różnym stopniu, w zależności od miejsca zamieszkania funkcjonariusza, co powoduje niezadowolenie wśród funkcjonariuszy i poczucie niesprawiedliwości.

Mając na uwadze powyższe, proponuje się zmiany w zakresie ustalenia zasad przyznawania świadczenia mieszkaniowego funkcjonariuszom Służby Więziennej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Funkcjonariusze Służby Więziennej uzyskają prawo do wypłacanego co miesiąc świadczenia mieszkaniowego (w formie ryczałtu), którego wysokość uzależniona będzie od miejsca pełnienia przez nich służby. Świadczenie nie będzie uzależnione od stanu posiadania mieszkania, domu (z wyjątkiem uzyskania lokalu mieszkalnego z zasobu Służby Więziennej bądź niezwrócenie przyznanej pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego) i ma przysługiwać każdemu z małżonków będących funkcjonariuszami Służby Więziennej, nie będzie również różnicowało funkcjonariuszy w zależności od ich stażu służbowego. Zwrot przyznanej pomocy finansowej jako warunek uzyskania świadczenia mieszkaniowego nie będzie podlegał ograniczeniu czasowemu.

W zamian zostaną wygaszone dotychczasowe przepisy, na podstawie których funkcjonariusze oraz emeryci i renciści Służby Więziennej otrzymywali pomoc finansową na uzyskanie lokalu mieszkalnego, równoważnik pieniężny z tytułu braku mieszkania oraz równoważnik pieniężny za remont lokalu mieszkalnego lub domu, zajmowanego na podstawie przysługującego funkcjonariuszowi lub jego małżonkowi tytułu prawnego. Funkcjonariusze, którzy otrzymali pomoc finansową na uzyskanie lokalu mieszkalnego położonego w miejscowości pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej na podstawie przepisów dotychczasowych, będą mogli otrzymać, stosownie do swojego wniosku, świadczenie mieszkaniowe bądź pomniejszone o kwotę stanowiącą 1/120 z otrzymanej pomocy finansowej za każdy miesiąc wypłaty świadczenia mieszkaniowego przez kolejne 120 miesięcy lub do dnia ustania stosunku służbowego, bądź też w pełnej kwocie pod warunkiem zwrotu przez funkcjonariusza przyznanej pomocy finansowej.

Świadczenie mieszkaniowe będzie przysługiwać funkcjonariuszowi, któremu nie przydzielono w miejscowości pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej, albo który zwróci albo opróżni ten lokal mieszkalny bądź kwaterę tymczasową. Świadczenie mieszkaniowe będzie przysługiwać także funkcjonariuszom powołanym na wyższe stanowisko kierownicze w Służbie Więziennej albo przeniesionym z urzędu do pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej położonej w innej miejscowości, którym przydzielono kwaterę tymczasową w miejscowości pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej.

Świadczenie mieszkaniowe nie będzie przysługiwać funkcjonariuszom w służbie kandydackiej, bowiem otrzymują oni w jej czasie bezpłatne zakwaterowanie.

Wysokość świadczenia mieszkaniowego ustalana będzie kwotowo, jako iloczyn stawki podstawowej oraz mnożnika lokalizacyjnego ustalonego dla jednostki organizacyjnej Służby Więziennej, w której funkcjonariusz pełni służbę, wskazanej w rozkazie personalnym albo decyzji personalnej. Wysokość stawki podstawowej oraz mnożników lokalizacyjnych mających wpływ na wysokość świadczenia mieszkaniowego przysługującego funkcjonariuszom, określi Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia. Planuje się, iż stawka podstawowa wyniesie 600 zł, a mnożniki będą się kształtować na poziomie:

- 1) dla miasta stołecznego Warszawy – 3;
- 2) dla miast, w których znajdują się siedziby wojewodów lub marszałków województw – 2,5;
- 3) dla miast na prawach powiatu oraz miast, w których znajdują się siedziby władz powiatów – 2;
- 4) dla pozostałych miejscowości – 1,5.

Nie rozważano wdrożenia wariantowej wysokości stawki podstawowej świadczenia.

Proponowane świadczenie mieszkaniowe będzie wynosić dla funkcjonariuszy pełniących służbę:

- 1) w mieście stołecznym Warszawa – 1 800,00 zł;
- 2) w miastach, w których znajdują się siedziby wojewodów lub marszałków województw – 1 500,00 zł;
- 3) w miastach na prawach powiatu oraz miastach, w których znajdują się siedziby władz powiatów – 1 200,00 zł;
- 4) w pozostałych miejscowości – 900,00 zł.

Przeciętne, rzeczywiste uposażenia osiągnięte na dzień 1 czerwca 2025 roku przez funkcjonariuszy Służby Więziennej wynosi 8 370,64 zł brutto, natomiast nowo przyjmowani funkcjonariusze wg. stanu na dzień 1 czerwca 2025 osiągają uposażenie wraz z dodatkami o charakterze stałym do uposażenia w wysokości minimalnej 6 118 zł brutto.

Wysokość stawki podstawowej oraz mnożnika lokalizacyjnego jest oparta na porozumieniu zawartym 13 marca 2025 roku pomiędzy Ministrem Sprawiedliwości i Dyrektorem Generalnym Służby Więziennej a stroną społeczną reprezentowaną przez Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa oraz Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” Służby Więziennej oraz na modelu stosowanym w Siłach Zbrojnych RP na podstawie Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie świadczenia mieszkaniowego oraz kosztów utrzymania miejsca zakwaterowania (Dz.U. z 2025 r. poz. 818). Żołnierz zawodowy decydując się na zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych we własnym zakresie otrzymuje świadczenie mieszkaniowe w formie ryczałtu oraz jednocześnie zwrot kosztów dojazdów z miejsca zamieszkania do miejsca pełnienia służby. Z rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie wypłaty świadczenia mieszkaniowego oraz kosztów utrzymania miejsca zakwaterowania wynika, m.in. wysokość stawki podstawowej i współczynnik świadczenia mieszkaniowego dla każdego garnizonu, uwzględniając cenę rynkową najmu lokali mieszkalnych w garnizonie oraz szczególne znaczenie garnizonu dla obronności kraju. W 2022 r. średniomiesięcznie dokonywano 75 744 wypłaty świadczenia mieszkaniowego, w 2023 r. - 85 795 wypłat, w kwietniu 2024 r. wypłacono 97 427 świadczeń. Współczynniki świadczenia mieszkaniowego są zawarte - odrębnie dla każdego garnizonu, tj. aktualnie 106 garnizonów - w załączniku do rozporządzenia. Na przykład świadczenie dla miasta stołecznego Warszawy w wysokości 1800 zł jest analogiczne jak w projektowanej o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw. Wysokość projektowanego świadczenia określona w przedziale 900 - 1800 zł, była niejednokrotnie przekazywana przez kierownictwo MSWiA, i mając na względzie nieróżnicowanie funkcjonariuszy podległych MSWiA oraz MS, analogiczne zasady zostały zaimplementowane do analizowanego projektu ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej.

Funkcjonariuszowi w służbie stałej przysługuje obecnie równoważnik pieniężny z tytułu braku mieszkania, jeżeli on sam lub jego małżonek nie posiada w miejscowości pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego lub domu oraz funkcjonariuszowi lub jego małżonkowi nie przyznano pomocy finansowej. Wysokość równoważnika pieniężnego w 2025 roku wynosi 13,47 zł dziennie. Zatem miesięcznie jest to kwota 404,10 zł lub 417,57 zł (w zależności od liczby dni w danym miesiącu). Biorąc pod uwagę koszty utrzymania, nabycia bądź wynajmu nieruchomości ww. równoważnik nie jest adekwatny do wydatków funkcjonujących na rynku nieruchomości. Projektowane świadczenie mieszkaniowe realnie wpłynie na poprawę sytuacji mieszkaniowej funkcjonariusza.

Świadczenie mieszkaniowe nie będzie wypłacane funkcjonariuszom za okres korzystania z urlopu bezpłatnego (z wyłączeniem urlopu wychowawczego), przerw w wykonywaniu obowiązków służbowych, za które funkcjonariusz nie zachował prawa do uposażenia, wymienionych w art. 61 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej, zawieszenia w czynnościach służbowych albo tymczasowego aresztowania oraz kursu przygotowawczego - proporcjonalnie do tych okresów.

Rozwiązanie alternatywne

Koszty rozwiązania alternatywnego polegającego na pozyskaniu lokali mieszkalnych poprzez ich zakup, w perspektywie długookresowej (np. 10-letniej) wyniosą co najmniej 11 500 000 000,00 zł. Funkcjonariuszowi w służbie stałej przysługuje prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej. Obecnie służbę pełni około 28 500 funkcjonariuszy. Do wyliczenia powyższych kosztów przyjęto konieczność zakupu lokali mieszkalnych dla 13 000 funkcjonariuszy (funkcjonariusze w służbie stałej, którzy nie otrzymali pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego, pobierający równoważnik pieniężny z tytułu braku mieszkania). Przyjęto średni koszt zakupu lokalu mieszkalnego o powierzchni użytkowej 40 m² za kwotę 500 000,00 zł. Zakup 13 000 lokali mieszkalnych za kwotę 500 000,00 zł wygeneruje koszty 6 500 000 000,00 zł. Nie przyjęto innych kosztów związanych z utrzymaniem lokalu mieszkalnego, gdyż zdecydowaną ich większość pokrywa funkcjonariusz po przydzieleniu mu lokalu mieszkalnego, oprócz kosztów danin publicznych (podatek od nieruchomości, opłata z tytułu trwałego zarządu). Prawo do lokalu mieszkalnego przysługuje również emerytowi lub renciście Służby Więziennej wobec czego aby zapewnić zasób mieszkaniowy na poziomie 13 000 lokali mieszkalnych dla czynnych funkcjonariuszy, Służba Więzienna zobligowana byłaby do cyklicznych zakupów lokali mieszkalnych w związku z odejściem funkcjonariuszy na zaopatrzenie emerytalne lub rentę. Przy założeniu, że z odchodzących co roku osób na zaopatrzenie emerytalne lub rentę - około 1000 stanowiliby posiadacze lokali mieszkalnych, które przydzielono im z zasobów Służby Więziennej w perspektywie 10 lat istniałaby konieczność zakupu kolejnych 10 000 lokali mieszkalnych. Gdyby założyć koszt zakupu lokalu mieszkalnego tylko na

poziomie 500 000,00 zł, wygeneruje to dodatkowe koszty w wysokości 5 000 000 000,00 zł. W perspektywie dziesięcioletniej, koszty zakupu lokali mieszkalnych do kosztów wprowadzenia świadczenia mieszkaniowego są blisko 3 razy droższe.

Podsumowanie

Projektowana regulacja zawiera istotne różnice w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego poprzez likwidację dotychczasowych równoważników pieniężnych i pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego i wprowadzenie nowego świadczenia mieszkaniowego. Kluczowa różnica to powszechność świadczenia mieszkaniowego, które z zasady nie będzie uzależnione od stanu posiadania mieszkania, domu (z wyjątkiem uzyskania lokalu mieszkalnego z zasobu Służby Więziennej bądź niezwrócenie przyznanej pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego). Projektowane świadczenie mieszkaniowe ma przysługiwać każdemu z małżonków będących funkcjonariuszami Służby Więziennej, nie będzie również różnicowało funkcjonariuszy w zależności od ich stażu służbowego (czy jest w służbie przygotowawczej czy w służbie stałej). Ograniczenie pobierania świadczenia mieszkaniowego tylko do jednego z małżonków w sytuacji kiedy drugi również pełni służbę w formacji mundurowej jest nieuzasadnione i dyskryminujące. Regulacje dotyczące żołnierzy zawodowych nie wykluczają żadnego z małżonków pełniących służbę - oboje pobierają świadczenie mieszkaniowe. Zaproponowane rozwiązanie jest tożsame z propozycją MSWiA. Regulacje dotyczące żołnierzy zawodowych również nie wykluczają żadnego z małżonków pełniących służbę. Z wyjątkami określonymi w ustawie z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oboje uprawnieni są do realizacji prawa do zakwaterowania, m.in. pobierać mogą świadczenie mieszkaniowe.

Przyjęcie w odniesieniu do świadczenia mieszkaniowego mającego przysługiwać funkcjonariuszom Służby Więziennej unormowań odmiennych od przewidzianych dla służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych jest zamierzone i celowe. Zakłady karne oraz areszty śledcze niejednokrotnie mieszczą się na terenach gmin, w których rynek wynajmu lokali jest ograniczony i tym samym niemożliwe jest ustalenie wartości mnożnika lokalizacyjnego w oparciu o ustalone ceny najmu mieszkań.

Celem projektu jest przede wszystkim uproszczenie i ustalenie transparentnych oraz obiektywnych zasad systemu wsparcia mieszkaniowego dla funkcjonariuszy Służby Więziennej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowana regulacja ze względu na stopień jej szczegółowości nie była poddawana analizie prawnoporównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Funkcjonariusze Służby Więziennej	28 656 uprawnionych funkcjonariuszy	Centralny Zarząd Służby Więziennej	Ustalenie zasad przyznawania świadczenia mieszkaniowego.
Emeryci i renciści Służby Więziennej	31 128 emerytów; 2 306 rencistów		Wygaszenie dotychczasowej pomocy na uzyskanie lokalu mieszkalnego, równoważnika pieniężnego z tytułu braku mieszkania oraz równoważnika pieniężnego za remont lokalu mieszkalnego lub domu.
Minister Sprawiedliwości	1	Informacja ogólnodostępna	Konieczność wydania rozporządzeń w sprawie wysokości stawki podstawowej, mnożników lokalizacyjnych i wzoru wniosku o przyznanie świadczenia mieszkaniowego

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 poz. 806) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt zostanie skierowany do uzgodnień międzyresortowych (21 dni) oraz konsultacji publicznych (21 dni). Projekt zostanie przekazany do konsultacji publicznych do następujących podmiotów:

1. Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
2. Forum Związków Zawodowych;
3. Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowy;
4. Rady Krajowej Sekcji Służby Więziennej NSZZ „Solidarność”;
5. Zarządu Głównego NSZZ Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa,

6. Federacji Porozumienia Polskiego Rynku Nieruchomości,
7. Krajowej Izby Gospodarki Nieruchomościami,
8. Polskiej Federacji Rynku Nieruchomości,
9. Polskiego Związku Firm Deweloperskich,
10. Związku Miast Polskich,
11. Związku Powiatów Polskich,
12. Unii Metropolii Polskich,
13. Związku Gmin Wiejskich,
14. Unii Miasteczek Polskich.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2025 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0 (2025)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZUS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem - różnica	150,00	330,23	330,23	330,23	330,23	330,23	330,23	330,23	330,23	330,23	330,23	3 452,30
- budżet państwa – wygaszenie dotychczasowych świadczeń ¹	-64,10	-98,00	-98,00	-98,00	-98,00	-98,00	-98,00	-98,00	-98,00	-98,00	-98,00	-1 044,10
- budżet państwa – koszt nowych świadczeń ²	214,10	428,2	428,2	428,2	428,2	428,2	428,2	428,2	428,2	428,2	428,2	4 496,1
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZUS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Łączne całoroczne skutki finansowe na realizację projektowanych przepisów oszacowane zostały na poziomie 428,2 mln zł.											
	Wzrost wydatków o 214,1 mln zł w roku 2025, odnosi się jedynie do 6 miesięcy obowiązywania nowej regulacji prawnej w roku bieżącym (okres od 1 lipca - 31 grudnia 2025 r.). Przyjmując, iż ok. 64,10 mln zł zostanie wygoszparowane w ramach środków finansowych zabezpieczonych na pomoc mieszkaniową dla funkcjonariuszy – zgodnie z obowiązującymi przepisami – w budżecie jednostek organizacyjnych więziennictwa w części 37 Sprawiedliwość, to pozostała kwota ok. 150 mln zł będzie mogła zostać sfinansowana ze środków pochodzących z oszczędności w bieżącym roku w części 37 Sprawiedliwość oraz w części 15 Sądy powszechne.											
	W roku 2026, przy pełnych skutkach rocznych oszacowanych na poziomie 428 mln zł, w ramach budżetu jednostek organizacyjnych więziennictwa, w dostępnym limicie wydatków w części 37 zostanie zabezpieczona kwota 98 mln zł.											
	Zgodnie z ustaleniami z Ministerstwem Finansów na obecnym etapie prac nad projektem ustawy budżetowej na rok 2026 w rezerwie celowej dodatkowo została zabezpieczona kwota 165 mln zł. Pozostała kwota 165 mln zł będzie musiała zostać zabezpieczona poprzez odpowiednie zwiększenie planu wydatków więziennictwa na kolejnych etapach prac nad projektem ustawy budżetowej na rok 2026. Przedmiotowe zwiększenie nastąpi poprzez odpowiednie zmiany i przeniesienia wydatków – w uzgodnieniu z Ministrem Finansów – w ramach środków ujętych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2026 w częściach, których dysponentem jest Minister Sprawiedliwości, tj. części 15 Sądy											

¹ Zmniejszone wydatki z tytułu wygaszenia dotychczasowych przepisów, na podstawie których funkcjonariusze otrzymywali pomoc finansową na uzyskanie lokalu mieszkalnego, równoważnik pieniężny z tytułu braku mieszkania oraz równoważnik pieniężny za remont lokalu mieszkalnego lub domu, zajmowanego na podstawie przysługującego funkcjonariuszowi lub jego małżonkowi tytułu prawnego

² roczne koszty świadczeń mieszkaniowych

	powszechne i części 37 Sprawiedliwość, bez konieczności dodatkowego zwiększenia środków finansowych na ten cel ze strony Ministra Finansów.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Okres od 01.07.2025 do 31.12.2025 - koszt świadczeń mieszkaniowych to 214 100 000,00 zł. Możliwość wyasygnowania środków finansowych z obecnego planu finansowego w wysokości 64 100 000,00 zł w roku 2025 wynika ze wstrzymania wypłaty równoważnika pieniężnego z tytułu braku mieszkania oraz z czasowego wstrzymania wypłaty pomocy finansowych, których termin wymagalności wypada na 2027 rok. 2026: roczny koszt świadczeń mieszkaniowych to 428 200 000,00 zł; 2027: roczny koszt świadczeń mieszkaniowych to 428 200 000,00 zł; 2028: roczny koszt świadczeń mieszkaniowych to 428 200 000,00 zł; 2029: roczny koszt świadczeń mieszkaniowych to 428 200 000,00 zł; 2030: roczny koszt świadczeń mieszkaniowych to 428 200 000,00 zł; 2031: roczny koszt świadczeń mieszkaniowych to 428 200 000,00 zł; 2032: roczny koszt świadczeń mieszkaniowych to 428 200 000,00 zł; 2033: roczny koszt świadczeń mieszkaniowych to 428 200 000,00 zł; 2034: roczny koszt świadczeń mieszkaniowych to 428 200 000,00 zł. Oszacowane koszty świadczenia mieszkaniowego dotyczą wszystkich funkcjonariuszy Służby Więziennej, tj. 28 656 osób. Projekt nie zakłada mechanizmu waloryzacji świadczenia. Stawkę podstawową przyjęto w wysokości 600 zł., a mnożniki lokalizacyjne ustalono na poziomie: 1) dla miasta stołecznego Warszawy – 3, świadczenie mieszkaniowe wynosić będzie 1800 zł; 2) dla miast, w których znajdują się siedziby wojewodów lub marszałków województw – 2,5, świadczenie mieszkaniowe wynosić będzie 1500 zł; 3) dla miast na prawach powiatu oraz miast, w których znajdują się siedziby władz powiatów – 2, świadczenie mieszkaniowe wynosić będzie 1200 zł; 4) dla pozostałych miejscowości – 1,5, świadczenie mieszkaniowe wynosić będzie 900 zł; Dodatkowe informacje: Kwestia objęcia projektowanego świadczenia mieszkaniowego składką zdrowotną, czego wzorem miałyby być zasady stosowane przy dodatku stołecznym funkcjonującym w innych służbach, nie znajduje uzasadnienia, bowiem pragmatyka służbowa Służby Więziennej nie przewiduje takiego dodatku. Zwolnienie świadczenia mieszkaniowego z obciążeń jest elementem koncepcji wypracowanej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, zakomunikowanej przez stronę rządową m.in. podczas konferencji w dniu 4 lutego 2025 r., opartej o model stosowany w Siłach Zbrojnych RP i mającej na celu dalsze wsparcie i profesjonalizację służb. W latach 2014-2024 wypłacono świadczenia mieszkaniowe w łącznej wysokości 943 752 755,53 zł.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0 (2025)	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2025 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	150,00	330,23	330,23	330,23	330,23	330,23	3 452,3
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby z	Brak wpływu.						
Niemierzalne								

		niepełnosprawnością i starsze			
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Projekt wpłynie na obywateli poprzez ustalenie zasad przyznawania świadczenia mieszkaniowego funkcjonariuszom Służby Więziennej.			
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu					
☒ nie dotyczy					
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy			
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:			
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy			
Komentarz: Projekt przewiduje uproszczenie procedur poprzez zastąpienie dotychczasowych, odrębnych form pomocy finansowej tj. przyznawanie środków na uzyskanie lokalu mieszkalnego, równoważnika pieniężnego z tytułu braku mieszkania oraz równoważnika pieniężnego za remont lokalu mieszkalnego lub domu, zajmowanego na podstawie przysługującego funkcjonariuszowi lub jego małżonkowi tytułu prawnego, jednolitą procedurą wypłacania co miesiąc świadczenia mieszkaniowego, którego wysokość uzależniona będzie od miejsca pełnienia przez nich służby.					
9. Wpływ na rynek pracy					
Zakłada się, że poprawa warunków finansowych i mieszkaniowych funkcjonariuszy będzie pozytywnie wpływać na politykę kadrową formacji, w szczególności poprzez zwiększenie motywacji do pozostawania w służbie. Proponowane rozwiązania mają na celu także zwiększenie dyspozycyjności kadry kierowniczej i zarządzającej formacji.					
10. Wpływ na pozostałe obszary					
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe		☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: prawa człowieka, rynek mieszkaniowy		☐ informatyzacja ☐ zdrowie	
Omówienie wpływu		Projektowana regulacja: - wpłynie na prawa człowieka poprzez zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych funkcjonariuszy Służby Więziennej za pomocą świadczenia mieszkaniowego; - wpłynie również na rynek mieszkaniowy w Polsce poprzez potencjalne zwiększenie popytu na wynajem lub zakup mieszkań dzięki wyższym świadczeniom mieszkaniowym przysługującym funkcjonariuszom Służby Więziennej. Dotychczasowe doświadczenia związane z publicznym wspieraniem strony popytowej, takie jak uruchomienie programu „Bezpieczny Kredyt 2%”, przy ograniczonej podaży lokali na rynku i rosnących kosztach produkcji i cen ziemi, doprowadziło do wzrostu cen mieszkań w Polsce o 8,8%, przy średniej unijnej na poziomie (-0,3%)³; - zakłada wygaszenie dotychczasowej pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego. Ponadto projekt dotyczy stosunkowo niewielkiej grupy, stanowiącej niecałe 0,08% mieszkańców Polski, co nie powinno wpłynąć znacząco na rynek mieszkaniowy w Polsce.			
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego					
Ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z mocą od dnia 1 lipca 2025 r.					
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?					
Przewiduje się ewaluację projektu w ciągu dwóch lat od wejścia w życie, która obejmie weryfikację stopnia zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych funkcjonariuszy Służby Więziennej na podstawie liczby zrealizowanych wniosków.					
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)					
Brak.					

³ „Raport o sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych w Polsce w 2023 r.” Departament Stabilności Finansowej, NBP, Warszawa 2024 r. s. 64